

sentatum à minoribus, sed novam ab omnibus præsentationem faciendam. Putarunt nonnulli, hanc Constitutionem contraire Juri communi, ex cuius censura, quando à majori parte præsentatur indignus, totum jus præsentandi devolvitur ad alios quamquam numero pauciores; ac proinde, qui ab his nominatus fuit, atque idoneus repertus, non videtur posse, sine injuria, Beneficio privari. Verùm Rotæ Auditorium, in quo de præfata Constitutionis viribus est disputatum, illam ratam habuit, validamque pronuntiavit *decis. 125. & decis. 1105. coram Coccino*. Siquidem in primis, non omnes Patroni, sed tantum Ecclesiastici, præsentantes indignum, excidunt, pro ea vice jure præsentandi; uti tradunt Sylvester *verb. Jus patronatus, quæst. 7. dict. 2. Lessius de just. & jur. lib. 2. cap. 34. n. 29. Layman lib. 4. tract. 2. cap. 13. num. 7. Vallens. ad tit. de jure patron. §. 5. Barbosa in cap. Cum autem, de jure patron. n. 5. Deinde hæc ipsa poena ne Patronos quidem Ecclesiasticos afficit, qui, non scienter, sed ignoranter indignum præsentant; quibus propterea intra semestre permitti alium idoneum præsentare, docet Azor. *Instit. part. 2. lib. 6. cap. 22. quæst. 6. in fin. Pirhing. ad tit. de jure patron. num. 104. verb. Aliud verò. Wiesner eod. tit. num. 133.* alique ab Azorio citati. Præfata autem Constitutio Pampilonensis potuit commodè intelligi de solis Patronis laicis, aut, si etiam Ecclesiasticos comprehenderit, potuit locum sibi vindicare in eventu, quod iidem, non scienter, sed ignoranter præsentaverint indignum; quamobrem nihil in ea deprehensum est, quod Juri communi refragaretur; quamvis enim etiam detur, in utroque casu liberum esse Episcopo admittere ido-*

neum, à minori Patronorum numero præsentatum; ad eum tamen admittendum, nullo jure compellitur; quinimò *in cit. cap. Quoniam*, postquam jussus est instituere, qui plurimorum eligitur, & probatur assensu, statim subjungitur: *Si autem hoc sine scandalo esse nequiverit, ordinet Antistes Ecclesiam, sicut melius eam, secundum Deum, viderit ordinandam.*

VII. Denique opus est adnotare, aliqua interdum à sacris Urbis Congregationibus edi responsa, quæ licet Juri communi sint conformia, non tamen labefactant contraria Synodorum statuta, quæ alicuibi justis de causis vigeant; neque ab istis in posterum servandis quempiam excusant. Itaque, quamvis à sacra Congregatione Concilii, sepius decisum fuerit, de rigore juris, non posse à Parocho prohiberi, ne in publicis Oratoriis, sitis intra sue parochiæ fines, Missæ celebrentur ante Missam parochialem, quod totidem verbis legitur *lib. 16. decretor. pag. 331. & 543.* nihilominus, si Episcopus in Synodo, aut etiam extra Synodum, contrarium jusserit, ne populus retrahatur à Missa parochiali, & concione in ea per Parochum haberi solita, Episcopi præceptum prævalebit, eique erit obtemperandum etiam ex ejusdem sacre Congregationis sententia, quæ die 25. Maii 1652. respondit: *Constitutiones Synodales disponentes, ut diebus festis Missæ celebrari non debeant in aliis Ecclesiis, nisi celebrata Missa in Ecclesia parochiali, esse observandas;* uti habetur *l. 19. decret. pag. 391. & videri potest in nostr. Instit. 44.* Similiter à sacra Rituum Congregatione anno 1703. plura emanarunt Decreta ad dirimendas contentiones inter Parochos, & Capellanos Confraternitatum intra parochiæ ambitum existentium excitari consuetas, sed in

iisdem Decretis expressè cautum est, ea locum non habere, ubi aliud ab Episcopo in suis Synodalibus Constitutionibus statutum fuerit, quod à Nobis pariter liberius explicatum est *Institut. 150.*

CAPUT VIII.

Nonnulla recensentur rerum circumstantiæ, in quibus dubitari potest, an liceat Episcopo aliquid edicere contra Jus commune, aut Apostolicas sanctiones; ubi de facultate Episcopi Clericum suspendendi ab Ordinis exercitio ob occultum crimen, in foro externo non probatum; item examinandi alienos subditos cum proprii Episcopi dimissoriis, ad Ordinationem accedentes; & de non permittenda alienatione rerum Ecclesiæ absque Apostolica Sedis assensu.

Tales quandoquæ emergunt rerum circumstantiæ, à Jure communi non prævisa, ut ex quadam epikesia, seu tacita ipsiusmet Juris permissione, liceat Episcopo Jus commune relaxare, seu aliquid contra ejusdem severitatem indulgere, præsertim si res dilationem non patiatur, nec facile summus Pontifex consuli queat, ejusque suprema auctoritas implorari; sicuti docent Abbas *in cap. fin. de constit. n. 10. Felinus in cap. 1. num. 49. eod. Barbosa tit. de offi. & potest. Episc. alleg. 97. num. 31.* & colligitur ex responso dato à sacra Congregatione Concilii in causa *Egitanien.* die 19. Aprilis 1692. de qua *lib. 22. decretor. pag. 237. & seq.*

II. Non ideo tamen fas etiam erit Episcopo hanc facultatem, ex mera Juris benignitate, atque indulgentia sibi competentem in sua Synodo exercere, & quodammodo ostentare, edi-

cendo scilicet per modum universalis statuti, quod solum in aliquo specialissimo casu est sibi permissum; id quippè ambitionem saperet, & temeritatem; quod scite animadvertit Fagnanus *in cap. Sicut olim, de accusat. n. 80.* inquires: "Ad vitandam omnem ambitionis, & præsumptionis suspicionem, abstinendum erit à promulgandis novis decretis, quæ Juri communi, & Pontificiis Constitutionibus minis consonant, etiam in casibus aliis permisis." Quamvis enim ducibus secularibus, contra Cæsareas leges aliquid statuere, sit interdum permissum, *leg. 1. ff. de Constit. Princip. & leg. Omnes ff. de just. & jur.* numquam tamen Episcopis datum est, quidquam contra canones decernere; uti ponderant Panormitanus *in cap. fin. n. 9. de consuetudine, & in cap. Quod super de majorit. & obed. n. 1. Felinus ibid. n. 2. Antonius de Butrio in cap. 1. num. 3. de translat. Episc. Rem,* uti hactenus consuevimus, congruis exponemus exemplis.

III. Concilium Tridentinum *sess. 14. cap. 1. de reform.* decrevit: "Ei, cui ascensus ad sacros Ordines à suo Prælato, ex quacumque causa, etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus, aut qui à suis Ordinibus, seu gradibus, vel dignitatibus, Ecclesiasticis fuerit suspensus, nulla, contra ipsius Prælati voluntatem, concessa licentia de se promoveri, faciendo, aut ad priores Ordines, gradus, & dignitates, sive honores, restitutio suffragatur." Ex quibus verbis colligitur posse Episcopum ob occultum crimen, etiam extrajudicialiter cognitum, non solum Clericis prohibere ascensum ad superiores Ordines, sed etiam à suscepti jam Ordinibus ministerio eosdem interdicere; quam

quamvis enim in secunda decreti parte, ubi de suspensione est sermo, non iterentur illa verba: *Etiam ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter*; constans nihilominus & perpetua sacre Congregationis Concilii sententia fuit, ob continuationem sermonis, censi repetita; eaque utrumque casum complecti. Ab Episcopo siquidem Aleriensi interrogata: „An verba illa, ob occultum crimen, quomodolibet, etiam extrajudicialiter, expressa dumtaxat in prima parte periodi: censeantur repetita in secunda parte, adeo ut inde colligi valeat, Prælatum nondum posse ob occultum crimen extrajudicialiter interdiceri suo subdito ascensum ad Ordines, sed itidem ob occultum crimen posse etiam extrajudicialiter illum suspendere ab Ordinibus jam susceptis; Sacra Congregatio die 24. Novembris 1657. re sedulo examinata, censuit, non recedendum ab antiquis declarationibus, super hoc eodem dubio pluries datis, ac proinde Assertivè respondit, lib. 21. decretor. pag. 134. Et coherenter ad hanc responsionem eadem sacra Congregatio die 16. Decembris 1730. sustineri dixit suspensionem à Divinis, ab Episcopo Capritano ex informata tantum conscientia duobus Sacerdotibus inflictam; uti videre est in *The-saur. Resolut. t. 5. pag. 81.* idemque responsum dedit in causa *Ori-tana, seu Tarentina*, 20. Augusti 1735. ejusdem *The-saur. tom. 7. pagin. 115.*

IV. Adeo porrò verum est, posse Episcopum, virtute prædicti decreti, ex causa sibi nota Clericum interdiceri tam sacrorum exercito, quam ascensu ad altioris Ordinis gradum, ut neque teneatur causam suspensionis, seu delictum manifestare ipsi

reò, sed tantum Sedi Apostolicæ, si suspensus ad eam recursum habuerit; quod totidem verbis à sacra Congregatione responsum legitimus Episcopo Vercellensi die 21. Martii 1643. lib. 17. decretor. pag. 170. & seq. Atque universim loquendo, Episcopum revertentem alicui Ordines conferre, nullo jure obstringi ad manifestandam causam, cur eum repellat, neque ei, qui repulsus est, ullam competere appellationem, sed tantum permitti adire Sedem Apostolicam, eique suas querelas exponere, eadem sacra Congregatio disertè declaravit, cum ad Cardinalem Antonium Barberinum, Archiepiscopum Remensem, Apostolica Limina visitantem, atque hac ipsa de re sacre Congregationis sententiam sciscitantem, die 21. Aprilis 1668. in hunc modum respondit: „Cum nullus ordinari debeat, quem Episcopus sue Ecclesie utilem, aut necessarium non judicaverit, Congregatio non semel declaravit, ab hujusmodi iudicio nullam dari appellationem, sed recursum dumtaxat ad Sedem Apostolicam, quæ, juxta ipsius Congregationis sententiam, per Gregorium XIII. felic. recordat. approbatam, quotiescumque Ordinarius recusaverit quemcumque ordinare, Metropolitanò, aut viciniori Episcopo committit, ut ab eodem Ordinario prius requirat causam recusationis, quo legitimam non allegante, licet illi eundem recusatum ordinare. Itaque, si qui ex Dioecesanis Episcoporum Eminentiæ vestræ provincialium Sedem Apostolicam adiverint, juxta præarratam formulam, eorum querimoniis consulatur; cui forcè malè ut unum in præsens addatur, censuerunt expedire B. E. PP. videlicet, ut Metropolitanus, aut vicinior Episcopus, antequam commis-

„sas sibi partes exequi aggrediantur, paternè curent, ut illi denuo apud suos Episcopos per tres vices suppliciter petant:” lib. 16. litterar. visitationis sacrorum Liminum pag. 401.

V. Ex hoc verò, quod suspensus ab Episcopo ob occultam causam, quam tamen Episcopus sibi notam asserit, appellare nequeat ad Superiorem, necessariò consequitur, quod, si nihilominus appellationem interponere, ejusque obtentu in Altari ministrare, seu quovis modo suum Ordinem solemniter exercere præsumat, statim incidat in irregularitatem. Quid enim in contrarium senserint nonnulli Doctores; ita expressè definivit sacra Congregatio Concilii in *Sagonen. 21. Junii 1605. lib. 24. Positionum pag. 1.* ubi hæc adnotatur: „Episcopus Sagonensis ex facultate sibi attributa decreto Concilii cap. 1. sess. 14. ex causis sibi notis suspendit Parochum ab exercitio Curæ: sed ille appellavit, & præcepto Episcopi contempto, celebravit, & Curam exercuit. Quæritur, an à dicta suspensione detur appellatio, ut Parochus, non obstante appellatione interposita per exercitium Curæ effectus fuerit irregularis. Sacra Congregatio Concilii censuit, ab hujusmodi suspensione non dari appellationem, & Parochum, qui Sacramenta ut supra ministravit, irregularitatem contraxisse.”

VI. Sed, quamquam hæc verissima sint, attamen reprehensibilis foret Episcopus, si in sua Synodo declararet, se deinceps, ex privata tantum scientia, pœna suspensionis à Divinis animadversurum in Clericos; quos graviter deliquisse compererit, quamvis eorum delictum non possit in foro externo concludenter probari, aut illud non expediat in aliorum notitiam

deducere; ejusmodi siquidem Constitutio quamdam redoleret ambitionem, atque potestatis ostentationem; ipseque Episcopus traduceretur veluti in superbiam elatus, quasi vellet tantum in suum Clerum sibi dominatum adstruere, qui in exosam degeneret tyrannidem.

VII. Idem porrò dicendum esset in hoc altero casu. Juber Sacra Tridentina Synodus *sess. 23. c. 3. de reform.* Episcopum, qui Sacras Ordinationes per semetipsum habere nequiverit, subditos suos non aliter, quam jam probatos, & examinatos, ad alium Episcopum ordinandos dimittere. Itaque ex communi & recepta sententia, minimè tenetur Episcopus, ad quem directæ sunt litteræ dimissoriæ, super hujusmodi ordinandorum idoneitate examen instituire, aut de sufficientia tituli, ad quem ordinantur, inquirere; ut videre est apud Fagnanum in *cap. Cum secundum, num. 52. de præbend. & dignitat.* Nulla tamen lege prohibetur, si velit eorum merita prudenter expendere, & novo etiam examini eosdem subijcere, juxta celebrem resolutionem sacre Congregationis, ejusdem Concilii Interpretis, editam in causa *Nullius 16. Januarii 1595.* quæ legitur lib. 7. decretor. pag. 80. à tergo, ubi ad propositum dubium: „An Episcopus ordinans alienos Subditos seculares cum dimissoriis proprii Episcopi asserentis, eos examinatos fuisse, & idoneos repertos, teneatur hujusmodi attestationsi deferre, vel etiam possit eosdem ordinandos examinare;” responsum prodit: „Posse Episcopum ordinantem, si voluerit, attestationsi proprii Episcopi deferre, sed non teneri.” Et concordat alia ejusdem Congregationis resolutio super dubio Ordinationis resolutio super dubio Ordinationis edita die 17. Januarii 1693. quæ extat

tat lib. 3. decret. pag. 71. Hoc tamen locum non habet quoad Episcopum auxiliarem, seu suffraganeum, cui ad supplendas Episcopi Dioecesanæ vices assumpto, & deputato, eorum committuntur Ordinationes, qui ab ipso Dioecesis Ordinario Præsule examinati, & probati fuerunt. Episcopus namque auxiliaris jus non habet novum de illis experimentum capiendi, sed, si aliqua justa causa ipsum retrahat, ne aliquem, licet ab Ordinario probatum, sacris initiandum existimet, poterit dumtaxat, ac etiam aliquandò debet ab illius Ordinatione abstinere; quemadmodum ab eadem Congregatione Concilii decretum fuit, dum Nos illius Secretarii officium gerebamus, in causa *Elboren. dubiorum*, proposita die 2. Augusti, & definita die 22. ejusdem mensis ann. 1721. cujus expositio legitur in *Thesaur. Resolut. tom. 2. pag. 66. & pag. 69.* At Episcopus alterius Dioecesis Ordinarius, ut supra diximus, regulariter loquendo, potest eos, qui cum proprii Episcopi dimissoriis ad Ordines à se suscipiendos accedunt, quantumvis ab ipso dimittente examinatos, & approbatos, ad examen revocare. Verumtamen, ob causam in præcedenti paragrapho allatam, minimè commendandus esset, si quis in ipsa Synodo declarandum profitendumque censeret, propositum sibi esse, omnes alienos subditos, ad sacram Ordinationem apud se accedentes, examinare, quantumvis à proprio Ordinario approbatos, ejusque testimonio quoad hoc in litteris dimissoriis munitos.

VIII. Nihil magis tritum, quam legem quamlibet humanam, etiam canonicam, posse contraria consuetudine, quæ sit rationabilis, & legitime præscripta, abrogari, juxta textum in cap. final. de consuetudine; & nihil

lominis, si alicubi reapse evenerit, ut contra aliquam Juris communis, vel Apostolicæ Sedis sanctionem prævaluerit consuetudo, quam oporteat tolerare. non propterea fas erit Episcopo in sua Synodo Constitutionem edere eidem consuetudini conformem, & canonicis adversantem instituti; etenim, sicuti optimè ratiocinatur Barbosa cit. alleg. 93. num. 29. quod consuetudo prævaleat contra legem Superioris id oritur ex ipsius Superioris consensu, qui eam, etiam suæ legi obviantem, cum rationabilis, & diuturna est, statuit tolerandam in cit. cap. final. de consuetud. unde fit, ut ejusdem Superioris auctoritati, & jurisdictioni nihil per illam censeatur detractum, at, si inferior consuetudini, Superioris legi contrariæ, suo peculiari statuto vires adjicere velit, videbitur profectò auctoritatem sibi arrogare delendum eventum esse eidem permissum, paulò ante præmonuimus. Quod autem in prædictis circumstantiis, antiquæ scilicet consuetudinis à lege dissonantis, sit ab Episcopo agendum, exemplo suo indigitavit Sanctus Carolus Borromæus.

IX. Celebris est Constitutio Pauli II. in extravag. *Ambitiosæ, de reb. Eccles. non alienan. inter comm.* quæ rerum ad Ecclesias pertinentium alienationes sine beneplacito Apostolico fieri prohibentur; & factæ, irritæ decernuntur. Cum autem nonnulla sint loca, in quibus hæc Constitutio non est moribus recepta, disputatur inter Doctores; an ea nihilominus suas ibidem habeat vires, affirmantibus plerisque, aliis negantibus, cæteris verò distinguuntur inter alienationis contractus firmitatem, & pœnas contrahentibus ab eadem inflictas; ajunt quippè, alienationem sustineri nequaquam posse, quia

quia beneplacitum Apostolicum requiritur tamquam ejusdem forma, sine qua actus, ubicumque gestus fuerit, subsistere nequit; contrahentes verò in locis, ubi prædicta Constitutio recepta non est, non obtento Sedis Apostolicæ consensu à censuris, aliisve pœnis absolvunt, in eadem statutis, quæ videri possunt apud Quarantam in compendio Bullarum verb. *Alienatio n. 48.* Thomam del Bene de immunit. *Eccles. cap. 17. dub. 22.* Hurtadum de congrua tom. 1. lib. 1. resolut. 2. §. 3. Conradum in praxi dispensationum lib. 9. c. p. 1. Donatum Rer. Regular. tom. 1. tract. 14. q. 3. Pacion. de location. cap. 24. §. 1. per. tot.

X. Jam verò in Dioecesi Mediolanensi, quo tempore ei præerat S. Carolus Borromæus, mox invaluerat alienandi bona Ecclesiarum, inconsulta Apostolica Sede. Re tamen discussa in quadam Congregatione Theologorum, & Canonistarum, singulis hebdomadis haberi consueta, coram Vicario Generali, cujus erat dijudicare, alienatio esset cessura in evidentem Ecclesiæ utilitatem, consideravit ex una parte sanctissimus Archiepiscopus Carolus, neque improbari, neque facile evelli posse hanc suæ Dioecesis consuetudinem, quæ vetustissima erat, atque in ea egerat radices; at ex alia absonum eidem videbatur, Mediolani non receptam asserere Paulinam Constitutionem, quam Pius IV. & S. Pius V. paulò ante confirmaverant, atque ubique jusserant custodiri. In hoc rerum statu, quamvis in suis Synodis omnia singillatim, atque accuratè digesserit, quæ ad rectam conducerent suæ Dioecesis administrationem, nihil de hac materia censuit deliberandum, sed per Abbatem Specianum, suum in Urbe negotiorum gestorem, Sedem Apostolicam consuluit, ejusque sen-

tentiam poposcit; cumque audivisset, summum Pontificem exoptare, ut Paulina Constitutio in Dioecesi Mediolanensis more induceretur, supremi Pastoris voluntati statim obsequens, die ultima Aprilis 1584. catalogum promulgavit censurarum, & criminum, à quibus absolvendi facultas per sacros Canones, Concilia, & Constitutiones Apostolicas, est simpliciter Confessario adempta, ubi inter cæteras censuras hanc etiam recensuit num. 48. Actor. *Eccles. Mediol. part. 6. pag. 997.* Qui bona Ecclesiastica alienant, & alienata recipiunt absque Sedis Apostolicæ auctoritate, Paulus II. in Extravag. *Ambitiosæ*, qua quidem ratione significavit, quæ in hac Extravaganti statuta sunt, etiam Mediolani esse religiose servanda.

XI. Epistolæ S. Caroli ad Specianum, ejusdemque Speciani ad S. Carolum responsa retulit sæpius à nobis laudatus Altovitus in expositione causæ *Mediol. de reb. Eccles. non alienan.* sacræ Congregationi Concilii examini subjectæ die 14. Martii 1682. quibus addidit epistolam ab eadem sacra Congregatione mense Novembris 1655. datam ad Dominicum Littam, Archiepiscop. Mediolanensem, & postea S. R. E. Cardinalem, qua eidem injunctum est, ut Paulinæ Constitutionis observationem urgeret; ex quibus omnibus intulit Altovitus, Extravagantem *Ambitiosæ* jam dudum in Dioecesi Mediolanensi receptam. Altoviti sententiæ adhæsit sacra Congregatio, quæ præfata die 14. Martii 1682. allegatum decretum anni 1555. renovavit, eique omninò parendum rescripsit. Quare Bonacina, Auctor Mediolanensis, *Oper. moral. tom. 1. tit. de alienat. bonor. Ecclesiasticor. disp. 2. punct. 5. proposit. un. ic.* sine ulla hæsitacione asseruit, Pauli II. sanctionem

vigere in Dioecesi Mediolanensi, etiam quoad censuras, aliasque poenas, sola excepta privatione Beneficii a sententiam, quam licet in eadem Extravaganti inducatur, credit non esse Mediolani receptam.

XII. Quod à S. Carolo in hoc gravi negotio gestum est, normam præbet Episcopis, ad quam in simili eventui se debeant conformare. Quamvis itaque in sua Dioecesi invaluisse deprehendant antiquam consuetudinem, sacris canonibus, atque Apostolicis Constitutionibus contrariam, caveant, ne illam Synodali Constitutione roborant, & fulciant; sed priusquam aut eam divellere, aut confirmare aggrediantur, Sedis Apostolicæ sensum exquirant, ejusque responsum expectent.

XIII. Ita in re haud absimili se gessit Episcopus Liparitanus. In antiquis canonibus potestas datur Episcopo, novum monasterium in sua Dioecesi construere volenti, donandi eidem quinquagesimam partem reddituum Ecclesiæ suæ: „In Ecclesiam, verò, quæ monasticis non informabitur institutis, aut quam pro suis magnificare voluerit sepulchris, conferre permittitur centesimam partem census Ecclesiæ, cui præsidet;” uti habetur in *can. 5. Concilii Toletani IX. anni 655. relato à Gratiano in Can. Bonæ. 12. q. 2. Toletanum canonem nonnihil limitavit Innocentius III. in cap. Apostolicæ, de donationibus; ubi statuit, non solum non posse Episcopum è suæ Ecclesiæ proventibus plus donare, quam ei sit à præfato canone concessum, sed neque permissam ibidem reddituum summam, aut etiam minorem, è sua Ecclesia distrahere; alterique elargiri, si id in grave cedat suæ Ecclesiæ detrimentum: „Hoc semper est observandum, quod unus Episcopus, vel alius, non solum non debet amplius,*

sed nec tantum, nec minus, cum gravi Ecclesiæ suæ detrimento conferre; sive simul & semel, id facere velit, sive pluries, & successivè, eisdem, vel diversis Ecclesiis conferendo.” Inspecta hujusmodi canonum permissione, sibi licere putabant memoratus Episcopus Liparitanus, aliquam partem suæ mensæ reddituum distrahere, atque in perpetuum elargiri Capitulo Cathedralis Ecclesiæ, ad augendas distributiones quotidianas; quibus allicerentur Canonici ad continuum servitium impendendum Ecclesiæ; nullum quippè grave detrimentum, per eam reddituum distractionem; suæ aliàs locupleti mensæ inferri dicebat; at nihilominus sibi obsistere dubitavit cum præfata Constitutionem Pauli II. tum juramentum in sui consecratione præstitum, juxta formam prescriptam in Pontificali, quæ sic sonat: „Possessiones verò ad mensam meam pertinentes non vendam, nec donabo, neque impignorabo, nec de novo infeudabo, vel aliquo modo alienabo, etiam cum consensu Capituli Ecclesiæ meæ; in consulto Romano Pontifice; & si ad aliquam alienationem devenero, poenas in quadam super hoc edita Constitutione contentas eo ipso incurrere volo;” cujus quidem juramenti virtute, Episcopos omni se abdicare potestate quidquam alienandi, etiam in casibus sibi aliàs à jure permisissis, docent Navarrus in *tract. de alien. rer. Eccles. num. 11. & seq. Layman Theol. moral. lib. 3. tract. 4. cap. 10. num. 9. Passerin. de stat. homin. tom. 1. q. 185. art. 7. n. 306. Pirhing. in 3. Decretal. tit. 13. sect. 5. 7. num. 57. in hac itaque dubietate noluit ipse Judicis partes assumere; suoque judicio questionem dirimere; sed quæsit à sacra Congregatione Concilii: „An absque*

„Se-

„Sedis Apostolicæ beneplacito poterit, aut possit applicare in perpetuum” Capitulo Ecclesiæ Cathedralis dictam ratam, scutorum videlicet 876. reddituum mensæ Episcopalis in causam distributionum;” & sacra Congregatio die 5. Martii 1689. respondit: *Negative.*

CAPUT IX.

De dubitatione aliquando orta, an, & quando liceat Episcopo, in sua præsertim Synodo, præfinire quantitatem reddituum patrimonii, aut beneficii, ad cujus titulum quis possit, ad sacros Ordines promoveri.

Aliud nunc adducendum superest exemplum, respiciens titulum sacre Ordinationis; quod ut ritè exponatur, atque ad propositum referatur, nonnulla sunt præmittenda. Nemo ex Clero seculari sacris Ordinibus initiari potest, nisi prius legitime constet, eum Beneficium Ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere... Patrimonium verò, vel Pensionem obtinentes, ordinari non poterunt, nisi quos Episcopos judicaverit assumptos pro necessitate, vel communitate Ecclesiarum suarum: quemadmodum totidem verbis sancitum est à Concilio Tridentino *sess. 21. cap. 2. de reform.* Ut huic decreto morem gererent Episcopi, ferè omnes in suis Synodis certam præscripserunt quantitatem reddituum, qui in ea Dioecesi censerentur sufficientes ad honestam sustentationem Clerici; id quippè non potuit à Tridentino determinari, cum à regionum pendeat varietate; curarunt præterea obviare fraudibus, quæ nimium frequenter ab iis committuntur, qui ad titulum Patrimonii

Tom. II.

promoveri petunt; quibus etiam aditum ocludere studuit sacra Congregatio Concilii pluribus sanctionibus & decretis, quæ Nos retulimus in *nostra Instit. 26.* Et quoniam majus fraudis periculum, quod in Patrimonii constitutione timetur, est ne illud fictum sit, aut quodam tertio assignatum cum pacto, inter se, & Clericum inito, ut hic ad sacros Ordines promotus, si aliunde acquirat, unde honeste victitare queat, bona sibi in Patrimonium assignata, eorumque usum fructum domino restituat, & relinquat; propterea sacra Congregatio, ad hanc fraudem longius propellendam, sæpius definivit, non solum non licere Clerico Patrimonium distrahere, ad cujus titulum est ordinatus, sed neque cum aliis bonis cujuscumque generis, sine Episcopi licentia, illud permutare; quod ex pluribus constat decretis in *cit. Instit. allegatis*, quibus alia hæc subnectimus, nimirum in *Terracinen. 20. Julii 1619. lib. 12. decret. pag. 17. & die 16. Novembris 1686. lib. 36. decretor. pag. 449.* ubi hæc leguntur: *Queritur, an verba illa Concilii in c. 2. sess. 21. Atque deinceps alienari, &c. intelligenda sint, ut postquam ordinatus adeptus fuerit, unde vivere possit, requiratur etiam licentia Episcopi? Sacra Congregatio censuit, requiri licentiam; quamvis ordinatus sit adeptus; quod quidem responsum sacra Congregatio dandum voluit ad similem questionem die 18. Julii 1687. hisce verbis propositam: “An bonis ad commodam sustentationem postea quæsitis, vel Beneficio sufficienti accepto, statim Patrimonium evanescat; vel potius requiratur expressa subrogatio bonorum, seu Beneficii assecuti, ab Episcopo facienda loco Patrimonii; qua subrogatione expressè non facta, Patrimonium adhuc vigeat, nec expi-*

I

ret,

ret, prædicta clausula non obstante."

II. Hæc obiter. Ad titulum verò Beneficii quod speciatim attinet, Innocentius XII. in celebri Constitutione *Speculatores*, tom. 9. *Bullar. pag. 375.* sancivit, neminem posse, ad titulum Beneficii in aliena diocesi obtenti, ab istius Episcopo Ordinibus initiari, nisi Beneficium tot ei annuus reditus subministret, qui detractis oneribus, ad congruam ejusdem sustentationem sufficiant. Excitata deinde controversia, an sufficientia esset præfinienda ad normam taxæ Synodalis vigentis in diocesi domicilii, an potius in ea diocesi, ubi situm est Beneficium, sacra Congregatio, ut eam dirimeret, hanc adhibuit distinctionem: aut Beneficium continuam exposcit, & perpetuam residentiam; aut ejusmodi obligationis vinculo Beneficiarium non obstringit; si secundum, sufficientia erit desumenda à taxa Synodali, præfinita in loco, ubi Beneficiarius domicilium habet; si primum, à taxa præscripta in diocesi, in qua Beneficium possidet; sicuti colligitur ex responsis datis in *Alatrina*, die 9. Julii 1701. *lib. 15. decretor. pag. 793. à tergo. in Aciminen. Ordinationis 10. Januar. 1708. l. 55. decret. p. 23. in Romana, seu S. Agathæ Gothorum 27. Maji 1713. lib. 63. decret. p. 219. à tergo.* Huic eidem distinctioni adhæsit; eamque suprema sua auctoritate corroboravit Innocentius XIII. in sua Constitutione incipiente *Apostolici ministerii*, inquit §. 7. "Cum etiam juxta memoratam Innocentii XII. Prædecessoris Constitutionem, ratione, ac titulo Beneficii in aliena diocesi obtenti, liceat Ordinibus ab Episcopo ejusdem diocesis suscipere, quam si Beneficium prædictum sit ejus reditus, ut ad congruam vitæ sustentationem, detractis oneribus, per se sufficiat; de-

claramus, sufficientiam hujusmodi præfiniendam esse, non juxta taxam Synodalem, sive morem, promovendis ad sacros Ordines vigentem in loco prædicti Beneficii, nisi tamen illum continuam, & præcisam residentiam requirat, sed juxta taxam, vel ea deficiente, juxta morem in alio loco domicilii vigentem."

III. Hisce decretis, facile alicui persuasum erit, omnes direptas quæstiones, sacro Ordinationis titulum respicientes. Verum non ita se res habuit; etenim, cum Beneficio, ad cujus titulum quis promoveri exposcit, plerumque annexum sit onus celebrandi plures Missas, alia supererat enodanda difficultas; num scilicet ad definiendum, an Beneficiario tot ex Beneficio obveniant reditus, quot juxta taxam Synodalem, vel regionis consuetudinem, reputantur sufficientes ad vitam honestè traducendam; detrahenda sint onera Missarum, quibus Beneficium prægravatur; an potius soli sint æstimandi Beneficii fructus, nulla habita ratione adjuncti oneri Missarum.

IV. Non una erat hac in re Doctorum sententia. Opinabantur plerique, onera Missarum esse detrahenda, cum liberum est Beneficiario illis, vel per se, vel per alium satisfacere; secus verò cum Missas per se ipsum celebrare teneretur; siquidem in primo casu, si in morbum incidat, quo à celebrando præpediatur, debet alteri Sacerdoti consuetam elemosynam elargiri, ut Missas faciat; ac proinde, si morbus diuturnus sit, periculum erit, ne Beneficiarius ad extremam redigatur mendicitatem, cui sacri canones, ac præcipuè Tridentinum obviare voluerunt, cum titulum sive Patrimonii, sive Beneficii in Clerico seculari exegerunt, ut ad Sacros Ordines valeat promoveri; ejusmodi

autem periculum iidem Doctores abesse ajunt in secundo casu; qui enim tenetur Missas celebrare per se ipsum, tempore, quo ægrotat, ut alio detinetur legitimo impedimento, nulla afficitur obligatione celebrandi per alium; quemadmodum, aliis allegatis, tradit Leander *Oper. moral. tom. 2 tract 8. disp. 7. quæst. 19.*

V. Arbitrabantur alii Missarum onera in neutro casu esse detrahenda; etenim cum elemosyna; quæ Sacerdoti datur, sit quasi stipendium suæ sustentationis, ut ait D. Thomas 2. 2. *quæst. 100. art. 2. ad 2.* nulla ratio patitur, eam excludere à censu reddituum, qui sufficientem sustentationem Sacerdoti suppeditant. Neque in contrarium facit, quòd tempore infirmitatis Sacerdos, cui liberum est celebrare per alium, huic teneatur elargiri stipem, ad sui cæteroquin alimoniam necessariam; hic siquidem casus infrequens est, quem jura non respiciunt; secus in constitutione Patrimonii habenda pariter esset ratio ingruentis belli, imminētis alluvionis, similisque infortunii, cui obnoxia sunt prædia in Patrimonium assignata. Ad hæc, etiam Sacerdotem, cui onus incumbat celebrandi per se ipsum, si impediatur infirmitate, quæ sit diuturna, teneri suæ obligationi satisfacere per alium, rectius docent Cardinalis de Lugo de *Sacram. Eucharist. disp. 11. sect. 2. num. 48. & 49.* Diana in *edit. coord. tom. 2. tract. 1. resol. 59.* Passerin. de *stat. homin. tom. 2. quæst. 587. art. 4. num. 1120.* quorum sententiam sectata est sacra Congregatio Concilii in *Romana celebrationis Missarum 4. Junii 1689.* atque in alia *Romana 2. Octobris 1721.* ac proinde nullum, quantum attinet ad rem præsentem, videtur ponendum discrimen inter eum, qui tenetur Missas per se ipsum celebrare, ac alterum,

cui potestas est celebrandi per alium.

VI. In hac opinionum varietate satius duxerunt aliquot Episcopi sacre Congregationis Concilii sententiam efflagitare; & Nos, qui eidem eramus à Secretis, ut Patres unico intuitu omnia inspicerent, quæ ad materiam pertinerent, quod semper consuevimus, cum difficilior occurreret examinandus causæ articulus, diligentem exaravimus Dissertationem, quæ extat tom. 2. *Thesaur. Resolut. pag. 214.* ubi cujuslibet ex diversis, quas retulimus, Auctorum sententiis præcipua expendimus rationum momenta. Actum fuit de hac quæstione die 8. Augusti 1722. iterumque die 24. Aprilis 1723. ac tandem die 17. Julii ejusdem anni decisum, rem esse delinquendam conscientiæ, & arbitrio Ordinariorum, qui spectatis locorum & personarum conditionibus, vel in particularibus eventibus statuunt, vel etiam in Synodo per modum legis decernant, an onera Missarum sint, aut non sint detrahenda è redditibus Beneficii, è quibus ordinandus suam honestam sustentationem est percepturus.

VII. Quamobrem, absque periculo obviandi juri communi, & sacro Concilio Tridentino, tutò poterit Episcopus in sua Synodo non solum præfinire quantitatem proventuum, qui censeantur sufficientes ad alimoniam subministrandam Clerico, suam incolenti diocesim, sed etiam statuere, & determinare, num inter ejusmodi proventus sit numeranda, an potius detrahenda, stipes respondens numero Missarum, ad quas celebrandas Clericus sive per se, sive per alium adigitur lege sibi indicta à fundatore Beneficii, quod possidet.